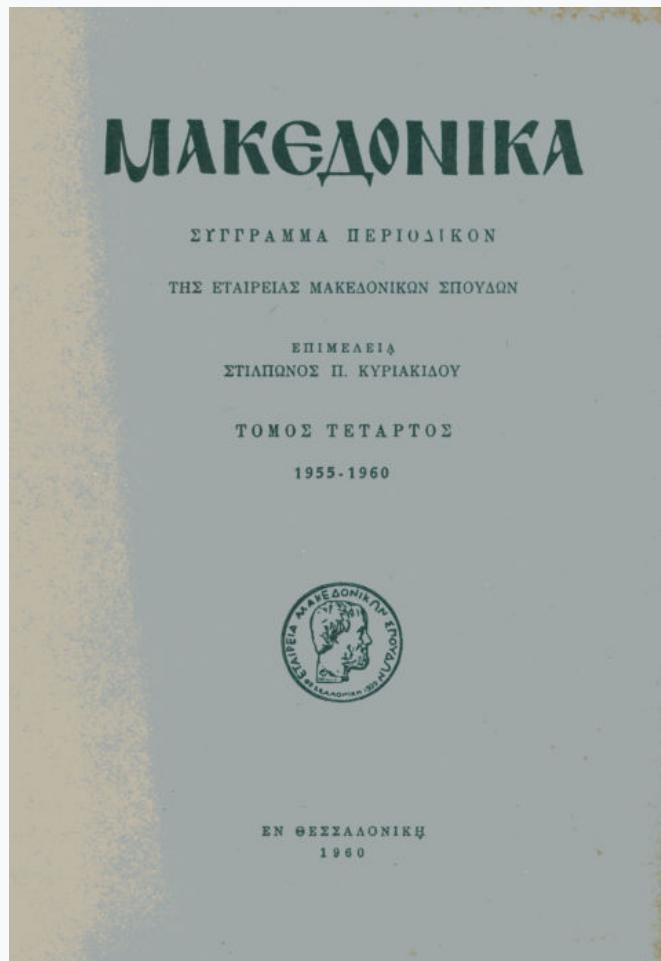

Μακεδονικά

Τόμ. 4, Αρ. 1 (1960)

Franz Babinger, Die Aufzeichnungen des Genuesen Iacopo de Promontorio - de Campis über den Osmanenstaat um 1475

Στίλπων Π. Κυριακίδης

doi: [10.12681/makedonika.770](https://doi.org/10.12681/makedonika.770)

Copyright © 2014, Στίλπων Π. Κυριακίδης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](#).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Κυριακίδης Σ. Π. (1960). Franz Babinger, Die Aufzeichnungen des Genuesen Iacopo de Promontorio - de Campis über den Osmanenstaat um 1475. *Μακεδονικά*, 4(1), 609-610. <https://doi.org/10.12681/makedonika.770>

έγγραφων εἰς διάγονος μόνον καλούς γνώστας τῆς τουρκικῆς τῶν χρόνων τοῦ Μεχμέτ τοῦ Β' είναι προσιτόν. Διὰ τοῦτο μετ' ἀνυπομονησίας ἀναμένεται ὑπὸ τῶν περὶ τὴν Τουρκοκρατίαν ἀσχολουμένων ἡ δημοσίευσις τῆς ὑπὸ τοῦ συνεργάτου τοῦ ἐκδότου H. Z. Kissling παρασκευαζομένης μεταφράσεως.

ΣΤΙΛΩΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Franz Babinger, Die Aufzeichnungen des Genuesen Iacopo de Campis über den Osmanenstaat um 1475. München 1957 [Bayer. Akad. d. Wiss. Philos.-hist. klasse, Jahrg. 1956, Heft 8]. 80v σ. 95. Ο διαπρεπής τουρκολόγος ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ἔργῳ του δημοσιεύει κείμενον σπουδαιότατον, ἀφορῶν εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Μωάμεθ τοῦ Β'. Τὸ κείμενον δὲν είναι ἄγνωστον. Καθὼς μᾶς πληροφορεῖ ὁ ἐκδότης εἰς τὴν εἰσαγωγὴν του ὃ ἐν Βολονίᾳ καθηγητῆς τῆς γεωγραφίας Carlo Errera ἐγνώριζεν αὐτό, παράτονε δὲ τὸν Βούλγαρον P. P. Ikovski εἰς τὴν ἔκδοσίν του, ἵτις καὶ ἐγένετο ἐν Σόφιᾳ τὸ 1929 συνδευομένη ὑπὸ βουλγαρικῆς μεταφράσεως καὶ παρατηρήσεων, αἵτινες ὅμως ἀποδεικνύουν διὰ ὃ ἔκδώσας δὲν είχε τὴν ἀπατούμενην διὰ τὸ ἀναληφθὲν ἔργον ἐπιστημονικὴν παρασκευήν. Ἐπειδὴ δὲ τὸ κείμενον ἀποτελεῖ πηγὴν σπουδαιοτάτην διὰ τὴν ἴστοριαν τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Πορθητοῦ, δρῶς ὁ ἐκδότης ὑπεβλήθη εἰς τὸν κάποιον τῆς ἐνέου ἐκδόσεώς του. Ο συγγραφεὺς τοῦ κείμενου Iacobo de Promontorio olim de Campis, καταγόμενος ἐκ Γενούης, παρέμεινεν ἐπὶ δέκα καὶ δικτὸ ἔτη εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Μουράτ (1430 - 1448) καὶ κατόπιν ἀλλα ἐπτά (1453 - 1460) εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Πορθητοῦ ὡς ἐμπροσος αὐτῆς. Ἐπιστρέψας εἰς Γένουαν ἔξηκολούθησε τὰς ἐμπορικὰς αὐτοῦ σχέσεις μὲ τὴν Τουρκίαν, ἀπέθανε δὲ περὶ τὸ 1487. Ο συγγραφεὺς κατὰ τὴν διαμονήν του εἰς τὴν αὐλὴν τῶν δύο σουλτάνων είχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ γνωρίσῃ ἐκ τοῦ πλησίον τὰ τουρκικὰ πράγματα, ἐφρόντισε δὲ νὰ κρατήσῃ σχετικὰ σημειώματα, τὰ δοῦλα καὶ ἀποτελοῦν τὸ κείμενον τοῦ ἔργου του, τὸ δοῦλον τιτλοφορεῖται: «Recollesta nella quale è annotata tutta la entrata del gran Turcho, el suo nascimento, sue magnificentie, suo gouerno, suoi ordini et gesti, capitanei, armigeri, signori, sopracapitanei, prouincie et terre magne con altre sue diuerse excellentie infra notate: et particolarmente recollecte per lo spectabile Domino Iacobo de Promontorio de Campis, quale per spatio de anni XVIII è stato in corte del patre del presente turcho continuamente suo mercatante, da lui honorato et beneficato grandemente, et anni sette col presente Signor gran Turcho».

Τὰ σημειώματα ταῦτα είναι σπουδαιότατα, ἀφοροῦν δὲ εἰς τὴν συγκρότησιν τῆς αὐλῆς καὶ τῆς σωματοφυλακῆς τοῦ σουλτάνου, εἰς τὴν πολι-

τικήν καὶ στρατιωτικήν διαίρεσιν τῆς χώρας, τὰ ἔσοδα καὶ τὰ ἔξοδα τοῦ κράτους προστίθενται καὶ τίνες πληροφορίαι περὶ τῶν ἐπτὰ προκατόχων τοῦ Προρθητοῦ, ἔτι δὲ καὶ χρονολογικὸν σημείωμα τῶν κατορθωμάτων αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ 1453 μέχρι τοῦ 1475 καὶ τελευταῖον περιγράφεται ἡ σκληρότης αὐτοῦ καὶ ἡ ἀγριότης τῶν ἐπιβαλλομένων ὑπ' αὐτοῦ ποιῶν (σ. 89). «Diuerse sono, légevi, immo horribile le iustitie et iniustitie et crudeltà del gran Turcho.» ^{Επονεγμάτων γενετικῶν πολιτικῶν καὶ πολιτικῶν πολιτικῶν} «Ἄξια σημειώσεως είναι καὶ τὸ ἐν τέλει λεγόμενα περὶ τῶν πληρωμάτων τοῦ τουρκικοῦ στόλου, τὰ δποῖα ἥσαν Ἑλληνικά, ἔτι δὲ καὶ τὰ περὶ ἀριθμοῦ τῶν οἰκιῶν τῶν γνησίων, ἐκ πατρὸς δηλ. καὶ μητρός, Τούρκων, αἱ δποῖαι ἀνήρχοντο μόνον εἰς δύο χιλιάδας καθ' ἄπασαν τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν ἀνατολὴν (tra tutta Turchia et Grecia σ. 94). ^{Επονεγμάτων γενετικῶν πολιτικῶν καὶ πολιτικῶν πολιτικῶν} Η πληροφορία ἔχει σημασίαν διὰ τὴν ἐθνολογικὴν καταγωγὴν τῶν συγχρόνων Τούρκων.

Τὸ κείμενον, τὸ δποῖον δὲν είναι αὐτόγραφον, ἐκδίδεται μετὰ πολλῆς προσοχῆς, συμπληρωμένων μετὰ πολλῆς πιθανότητος τῶν εἰς τινας σελίδας παρουσιαζομένων ἐκ καταστροφῆς χασμάτων, συνοδεύεται δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ἀναγκαίων διὰ τὴν κατανόησιν τοῦ κειμένου σχολίων. Τοῦ κειμένου προτάσσεται ἀξιανάγνωστος διεξοδικὴ εἰσαγωγὴ (1 - 28), εἰς τὴν δποίαν δχι μόνον δίδονται αἱ ἀναγκαῖαι διὰ τὸ χειρόγραφον καὶ τὸν συγγραφέα πληροφορίαι, ἀλλὰ γίνεται λόγος διὰ τὰς πηγὰς τῆς ἴστορίας τῶν Τούρκων κατὰ τὸν IE' αἰῶνα, καὶ ίδιως τὰς Ἰταλικάς, αἱ δποῖαι είναι πολύτιμοι, δεδομένου ὅτι οἱ μὲν Τούρκοι χρονογράφοι οὐδὲν σπουδαῖον προσφέρουν, τὰ δὲ παλαιὰ τουρκικὰ ἀρχεῖα σχεδὸν δὲν ὑφίστανται, πωληθέντα κατὰ τὸ πλεῖστον ὁς ἄχρηστος κάρτης (σ. 6).

ΣΤΙΛΠΩΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

André Guilloü, *Les archives de Saint-Jean-Prodrome sur le mont Menécée*. Paris 1955 (Bibliothéque byzantine publiée sous la direction de P. Lemerle. Documents 3). 80v μέγα, σ. 219, πίν. 4.

Τὰ ἔγγραφα τῆς παρὰ τὰς Σέρρας Μονῆς τοῦ Τιμίου Προδρόμου είναι κατὰ τὸ πλεῖστον γνωστά ἐκ παλαιοτέρων δημοσιεύσεων. Αἱ δημοσιεύσεις ὅμως αὖται δὲν διακρίνονται διὰ τὴν ἀκρίβειάν των, διότι δὲν στηρίζονται ἐπὶ τῶν πρωτοτύπων, ἀλλ' ἐπὶ παλαιῶν ἡ νεωτέρων ἀντιγράφων, δχι πάντοτε πεπειραμένων ἀντιγραφέων, δν μάλιστα εἰς, δ Γεώργιος Ίωαννίδης, ἐργασθείς διὰ λογαριασμὸν τοῦ γνωστοῦ πανσλαβιστοῦ προπαγανδιστοῦ Stefan Verkoric', τοῦ πλαστογράφου τῶν παμπαλάίων σλαβικῶν ὁρφικῶν